

KENDİNİ TOPARLAMA GÜCÜ ÖLÇEĞİ'NİN UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMALARI

Şerife TERZİ*

ÖZET

Bu çalışmada, Kendini Toparlama Gücü Ölçeği'nin (KTGÖ) Türkçe'ye uyarlanması ve ölçeğin geçerlik, güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırma 2005-2006 öğretim yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 155 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Ölçek 24 maddeli 7'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile saptanmıştır. Yapılan benzer ölçekler geçerliği çalışmasında ise KTGÖ ile Genelleştirilmiş Özyeterlik Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = .83$). Ölçeğin cronbach alpha güvenirlik katsayısı .82; test-tekrar test güvenirlik katsayısı $r = .84$ olarak saptanmıştır. Ölçeğin madde toplam korelasyonları ise .03 ile .69 arasında bulunmuştur. Analizler sonucunda, KTGÖ'nin üniversite öğrencilerinin kendini toparlama gücü düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğuna karar verilmiştir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Kendini toparlama gücü, kendini toparlama gücü ölçeği.

ABSTRACT

This study investigates the reliability and validity of the Turkish adaptation of "Resilience Scale". The sample consisted of 155 undergraduates from the Faculty of Education, Gazi University, Ankara. Scale used in the research was a 24-item Likert-type revised "Resilience Scale" (RS) with 7-point response format.

The construct validity of RS was examined by factor analysis. To test concurrent validity, correlations between scores on RS and "Generalized Self-Efficacy Scale" were calculated. There was a significant relationship between scores on the two scales ($r = .83$). Cronbach alpha coefficient of the scale was found .82; test-retest correlation coefficient was $r = .84$. Item-total correlations coefficients were .03 through .69. Considering reliability and validity study results, it can be concluded that RS was a valid and reliable instrument.

KEY WORDS: Resilience, resilience scale.

Psikiyatri, psikoloji, eğitim ve sosyoloji alanlarında bireylerin stresten, travmadan, olumsuz yaşam koşullarından (risk) kurtulabileceklerine ve bu zorlukların üstesinden geldikçe daha da güçleneceklerine ilişkin fikirler "kendini toparlama gücü" (resilience) kavramı etrafında toplanmaktadır. "Resilience" sözcüğü "geriye dönmek" anlamına gelen "to jump back" kelimesinden türetilmiştir ve "yaşamdaki zorluklarla mücadele etmede bireyin güçlerini geliştirme kapasitesi" olarak tanımlanmıştır (Silliman, 1994).

Kendini toparlama gücü kavramsal olarak ilk önce Amerika'da ortaya çıkmıştır. Kendini toparlama gücünün temelleri 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Horatio Alger'in kitaplarında ve hikâyelerinde görülebilir. Alger'in hikâyelerinde fakir ve evsiz kişilerin iyi kısmet, güçlü irade ve sıkı çalışmayla zorlukların üstesinden

* Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Anabilim Dalı, serife@gazi.edu.tr

sinden gelebilmesi konusu işlenmiştir (Tarter ve Vanyukov, 1999). 1950'lerden sonra ise alkolik bir aileden gelen, istismarcı bir eşe sahip olan veya yaşamı tehdit eden bir hastalığı olan kişilerden zorlukların üstesinden gelerek, duygusal veya sosyal uyumsuzluklar göstermeyenleri ifade etmek için "ayakta kalanlar" (survivor) terimi kullanılmıştır. 1960'lı yıllardan itibaren ise bilimsel çalışmalarda "kendini toparlama gücü" aynı özellikleri ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır (Tarter ve Vanyukov, 1999).

Evrensel olarak kabul edilen bir kendini toparlama gücü tanımı yoktur. Allen ve Hurtes (1999) kendini toparlama gücünü, bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları problemlerle etkili bir şekilde başa çıkma yeteneği olarak tanımlamışlardır. Garmezzy (1993) kendini toparlama gücünü, stres sonrası bireyin eski haline geri dönebilme gücü olarak ele almıştır. Madde bağımlılığıyla ilgili araştırmalarında Beauvais ve Oetting (1999) kendini toparlama gücünü, tolere etme, uyum sağlama veya yaşam krizlerinin üstesinden gelme yeteneği olarak tanımlamışlardır. Mangham, McGrath, Reid ve Stewart (1998) kendini toparlama gücünü, önemli sıkıntı ya da risk durumlarında bireylerin ve sistemlerin (aile, grup, toplum) etkili bir şekilde başa çıkma becerisi olarak tanımlamışlardır. Masten'e (2001) göre kendini toparlama gücü, ağır risk şartlarına maruz kalınmasına rağmen başarılı bir şekilde toparlanabilme, eski normal haline dönebilme yeteneğidir. Masten, Best ve Garmezzy (1990) ise kendini toparlama gücü kavramını üç tür durumu betimlemek için kullanmışlardır: (a) yüksek risk taşıyan ortamlarda yaşayan bireylerde gözlenen olumlu sonuçları ifade etmek, (b) uzun süren stresli yaşantılara rağmen bireylerin olumlu uyumunu devam ettirebildiklerini belirtmek, (c) travmanın olumsuz etkilerinden çabucak sıyrılan, travmayı kısa sürede atlatan bireylerin özelliklerini ifade etmek.

Kendini toparlama gücü, yapılan çeşitli araştırmalarda (Rutter, 1987; Hawkins, 1992; Garmezzy,

1993; Baldwin ve diğerleri, 1993; Werner, 1994) risk ve koruyucu faktörlerle açıklanmaya çalışılmıştır. Risk, uyumsuz davranışa ya da patolojiye doğrudan yol açan çeşitli durumları ifade etmektedir (Rutter, 1987). Başka bir ifadeyle risk, olası olumsuz sonuçları tahmin eden bir değişken olarak ve olumsuz hayat şartlarını ifade etmek için kullanılmaktadır. Risk faktörleri kişiyle ilgili risk faktörleri, aile ile ilgili risk faktörleri ve sosyal risk faktörleri olarak üç grupta ele alınmaktadır. *Kişiyile ilgili risk faktörleri* bireyin kendine güveninin az olması, etkili başa çıkma mekanizmalarının olmaması, kendini kontrol etme yeteneğinin az olması, agresif kişilik yapısına sahip olması, sosyal değerlere yabancı olması ve uyumsuz davranışlar sergilemesini içermekte; *aile ile ilgili risk faktörleri* ebeveyn hastalığı, ebeveynlerin boşanması, tek ebeveyne sahip olma, ebeveyn-çocuk arasında sağlıklı kişilerarası ilişkilerin kurulamaması, aile içi şiddet ve cinsel istismarı içermekte; *sosyal risk faktörleri* ise düşük sosyo-ekonomik düzeyi, göç ve işsizlik gibi toplumsal olayları, şiddetin yaşandığı çevre içinde bulunmayı içermektedir (Rutter, 1987; Luthar ve Zigler, 1992; Baldwin ve diğerleri, 1993; Mangham, McGrath, Reid ve Stewart, 1999). Birey, aile ve toplum üçgeninde sorunların ortaya çıkmasına ya da artmasına neden olabilecek daha çok psikososyal kökenli etmenleri içeren risk faktörleri, bireyin sahip olduğu potansiyeli tam olarak kullanmasını engelleyerek özsaygısını düşürmekte, özyeterlik algısını olumsuz yönde etkilemekte ve sonuç olarak yaşanan stresler karşısında kendini çabuk toparlayamamasına neden olmaktadır (Garmezzy, 1993).

Koruyucu faktörler, risk altında olmanın olumsuz etkilerini azaltmaya hizmet eden ve bireyin gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı olan değişkenleri ifade etmektedir (Mangham, McGrath, Reid ve Stewart, 1999). Risk etmenlerine karşı bireyin direncini arttıran koşulları ifade eden koruyucu faktörler, iyi bir genel sağlık ve fiziksel gelişimi, işleyen bir aile sistemini, özel yeteneklerin (müzik, resim, sanat gibi) geli-

şimi ve tanınmasını, iyi kişilerarası ilişkiler geliştirmeyi, gelecekle ilgili olumlu beklentilere sahip olmayı, okul ve toplumda çeşitli etkinliklere aktif olarak katılmayı, aileye bağlılık ve sosyal olmayı kolaylaştıran arkadaşların varlığını içermektedir (Rutter, 1987; Garnezy, 1993; Cowen, 1998). Bireyde ve bireyin içinde bulunduğu çevrede koruyucu faktörlerin varlığı, bir taraftan problemi ortaya çıkmadan önce önlemeyi ve bir problem davranışın oluşumunu azaltmayı sağlarken; diğer taraftan var olan sorunun etkisini azaltarak bireyin duygusal ve fiziksel iyi oluşunu artıracak davranışları, tutumları ve bilgileri güçlendirmesine yardımcı olarak zorluklar karşısında ayakta kalmasını sağlamaktadır (Romano ve Hage, 2000).

Kendini toparlama gücü konusunda yapılan araştırmalarda, kendini çabuk toparlayan bireylerin özellikleri belirlenmiştir. Yaşanan zorluklar karşısında kendini çabuk toparlayan birey, sağlıklı kişilerarası ilişkiler kurma ve sürdürmeyi sağlayan sosyal becerilere sahiptir, bağımsız hareket edebilir, bir topluma ait olma duygusu ve iyi bir geleceğe sahip olma inancına sahiptir (Benard, 1996); yeni yaşantılara açıktır (Rak ve Patterson, 1996); gelecekte karşılaşabileceği zor durumların üstesinden gelmede başarılı olacağına yönelik algıya sahiptir (Bland ve Sowa, 1994); başarı ya da başarısızlığını yetenek ve çaba gibi içsel nedenlerle açıklayarak başarıma çabasını denetim altına alıp, daha çok çaba harcayarak başarısını artırır (Masten, 2001); dayanıklı kişilik özelliğine sahiptir (Howard ve Johnson, 2000); sorunlar karşısında etkili başa çıkma yöntemlerini kullanır (Jew, Green ve Kroger, 1999); duyguyu, düşünce ve davranışlarının farkındadır ve girişkendir (Vazquez, 2000); problem çözme becerisine sahiptir (Rak ve Patterson, 1996; Benard, 1996; Vance ve Sanchez, 1998; Howard ve Johnson, 2000; Masten, 2001); mizah yeteneğine sahiptir (Vance ve Sanchez, 1998; Vazquez, 2000) ve iyimserdir (Bland ve Sowa, 1994; Rak ve Patterson, 1996; Vance ve Sanchez, 1998; Jew, Green ve Kroger, 1999; Howard ve Johnson, 2000).

Kendini toparlama gücü, batı toplumlarında özellikle son yıllarda üzerinde oldukça fazla durulan bir konu olmasına karşılık ülkemizde bu konuyla ilgili birkaç çalışmaya rastlanmaktadır (Öğülmüş, 2001; Özcan, 2004; Gizir, 2004). Bireylerin karşılaştığı sıkıntıları ve riskleri önlemek çok güçtür. Ancak bireylerin bu sıkıntılar ve riskler karşısına donanımlı ve güçlü bir şekilde çıkmaları sağlanabilir; bu ise kendini toparlama gücü özelliklerinin geliştirilmesine bağlıdır. Bu bağlamda, ruh sağlığının önemli bir göstergesi olan kendini toparlama gücünün yapısı ve özelliklerinin ülkemizde ortaya konması gerekmektedir.

Bu çalışmanın amaçları;

1. Bireylerin kendini toparlama gücü düzeylerini belirlemek üzere Wagnild ve Young (1993) tarafından geliştirilen Resilience Scale'i Türkçe'ye uyarlamak;
2. Kendini toparlama gücü konusuna dikkat çekmektir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

KTGÖ'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına 2005-2006 öğretim yılı Güz döneminde Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Bilgisayar Öğretimi ve Teknolojileri Eğitimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışma ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören 84 kız, 71 erkek, toplam 155 öğrenci katılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyet ve bölümlerine göre sayısal dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Cinsiyetlerine ve Bölümlerine Göre Sayısal Dağılımı

Bölüm	Cinsiyet		
	Kız	Erkek	Toplam
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	23	16	39
Bilgisayar Öğretimi ve Tek. Eğitimi	13	24	37
Rehberlik ve Psikolojik Danışma	25	21	46
Fen Bilgisi Öğretmenliği	23	10	33
Toplam	84	71	155

KTGÖ'nin Türkçeye Çevrilmesi

KTGÖ'nin Türkçeye uyarlama çalışmasında ilk olarak, ölçek İngilizce ve Türkçeyi iyi bilen bir öğretim üyesi, ayrıca Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanında ve İngilizceyi iyi bilen bir öğretim üyesi tarafından ayrı ayrı Türkçeye çevrilmiştir. Ölçeğin Türkçe düzenlenmesi için İngilizce Öğretmenliği bölümünde bir öğretim üyesinden ölçekte yer alan maddelerin yeniden İngilizceye çevrilmesi istenmiştir. Bu işlem sonucunda orijinali ile Türkçe çevirisi uygun bulunan 26 maddelik Türkçe çeviri formu hazırlanmıştır. Çeviri çalışması tamamlanan ve orijinalinde de 26 madde bulunan ölçek, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği 3. sınıfta öğrenim gören 5 öğrenciye uygulanmış, ölçeğin anlaşılabilirliği açısından görüşleri alınarak gerekli olan düzeltmeler yapılmıştır. Böylece KTGÖ, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için hazır hale getirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

KTGÖ'nin benzer ölçekler geçerliğini incelemek amacıyla 1979 yılında Jarusselam ve Schwarzer tarafından geliştirilen ve Yeşilay (1993) tarafından Türkçeye çevrilen "Genelleştirilmiş Özyeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Genelleştirilmiş Özyeterlik Ölçeği 10 maddeden oluşmaktadır ve dörtlü derecelendirmeli cevaplama sistemine sahiptir. Puan aralığı 10-40 arasında değişen ölçeğin 23 ülkede yapılan çalışmalarda cronbach-alpha katsayısı .76 ile .90 arasında bulunmuştur.

İşlem

Kendini Toparlama Gücü Ölçeği ve Genelleştirilmiş Özyeterlik Ölçeği, araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilere uygulanmıştır. Veriler öğrencilerden doğal sınıf ortamında, araştırmacı tarafından tek oturumluk uygulamalarla toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere araştırmanın amacı ve yapılan uygulamayla ilgili bilgi verilmiştir.

Verilerin Analizi

Veri toplama işlemi bitirildikten sonra elde edilen veriler uygun istatistiksel işlemleri yapmak üzere hazır hale getirilmiştir. Verilerin analizi SPSS kullanılarak yapılmıştır.

KTGÖ'nin geçerlik çalışmaları kapsamında, yapı geçerliği faktör analizi ile yapılmıştır. Benzer ölçekler geçerliğinde KTGÖ ile Genelleştirilmiş Özyeterlik Ölçeğinden alınan toplam puanlar arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanarak bulunmuştur.

KTGÖ'nin güvenilirlik çalışmaları kapsamında, Cronbach-alpha katsayısı ve madde toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Ayrıca testin tekrarı güvenilirlik yöntemi için de Pearson Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır.

BULGULAR

Aşağıda KTGÖ'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

KTGÖ'nin Geçerliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemede, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri biraraya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan faktör analizi (Büyüköztürk, 2002) yapılmıştır. Faktör analizinde ise Temel Bileşenler Analizi yöntemi kullanılmıştır. Faktör analizi sonuçlarını değerlendirmede temel ölçüt, faktör yükleridir. Faktör yüklerinin yüksek olması değişkenin söz konusu faktör altında yer alabileceğinin bir göstergesi olarak görülür. Bu araştırmada bir maddenin bir faktörde gösterilebilmesi için en az .40'lık faktör yüküne sahip olması gerekli görülmüştür. Bununla birlikte madde seçiminde maddelerin buldukları faktördeki yük değerleri ile diğer faktörlerdeki yük değerleri arasındaki farkın .10 ve daha yukarı olmasına dikkat edilmiştir. Yapılan ilk faktör analizinde ölçekte yer alan bütün maddelerin faktör yük değerlerinin .40'dan yüksek olduğu, ancak 13. ve 26. maddelerin iki

Kendini Toparlama Gücü Ölçeği'nin Uyarlanması

faktörde de görece olarak yüksek yük değerine sahip oldukları ortaya çıkmıştır. 13. maddenin yük değeri birinci faktör için .484 ve ikinci faktör için .488; 26. maddenin yük değeri birinci faktör için .459 ve ikinci faktör için .455'tir. Her iki faktörde de yüksek yük

değerlerine sahip olan 13. ve 26. maddelerin ölçekten çıkartılmasına karar verilmiştir. Ölçekte kalan 24 madde için tekrar faktör analizi yapılmıştır. 24 madde üzerinde yeniden yapılan faktör analizi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. 13. ve 26. Maddeler Çıkarıldıktan Sonra Ölçekte Yer Alan Maddelerin Ortak Varyansları ve Faktör Yükleri

Madde No	Faktör Ortak Varyansı	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Faktör 5	Faktör 6	Faktör 7
21	.562	.692						
19	.616	.635						
18	.496	.610						
24	.637	.575						
23	.611	.567						
9	.599	.540						
12	.740		.835					
14	.708		.801					
1	.688		.760					
10	.594		.550					
16	.639			.709				
17	.687			.666				
3	.483			.607				
8	.656			.543				
2	.469			.401				
5	.650				.765			
4	.654				.726			
11	.691					.787		
22	.586					.714		
7	.474					.432		
15	.694						.784	
20	.583						.602	
6	.588							.684
25	.568							.609
Açıklanan Varyans Toplam: % 61.140								
Faktör 1: % 12.099		Faktör 2: % 12.076		Faktör 3: % 11.691		Faktör 4: % 7.47		
Faktör 5: % 6.089		Faktör 6: % 5.933		Faktör 7: % 5.782				

Tablo 2'de görüldüğü gibi, faktörlerin her bir değişken üzerindeki ortak varyansı .469 ile .740 arasındadır. KTGÖ'nin özdeğeri 1'den büyük olan 7 faktör verdiği belirlenmiştir. Varimax eksen döndürme tekniği sonrasında birinci faktörün 6 maddeden (9, 18, 19, 21, 23, 24), ikinci faktörün 4 maddeden (1, 10, 12, 14), üçüncü faktörün 5 maddeden (2, 3, 8, 16, 17), dördüncü faktörün 2 maddeden (4, 5), beşinci faktörün 3 maddeden (7, 11, 22), altıncı faktörün 2 maddeden (15, 20) ve yedinci faktörün 2 maddeden (6, 25) oluştuğu belirlenmiştir.

Ölçeğin geçerlik çalışmasında benzer ölçekler geçerliliği de yapılmıştır. KTGÖ'nin Genelleştirilmiş

Özyeterlik Ölçeği kullanılarak gerçekleştirilen ölçüt geçerliliği çalışmasına araştırmamızın çalışma grubunu oluşturan 155 öğrenci dahil edilmiş ve yapılan analizde Pearson korelasyon katsayısı .83 ($p < 0.01$) bulunmuştur. Bu sonuç KTGÖ'nin geçerli sayılabilmesi için yeterli olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2002).

KTGÖ'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

KTGÖ'nin güvenirliliği üç yolla saptanmıştır. İlk olarak faktör analizi sonucu geçerli olarak ele alınan 24 maddenin aynı uygulamadaki verileri kullanılmak suretiyle ölçeğin Cronbach-alpha güvenirliliği hesaplan-

mıştır ve buna göre KTGÖ'nin Cronbach-alpha güvenirlilik katsayısı .82 olarak bulunmuştur.

İkinci olarak KTGÖ'nin 24 maddesine ilişkin madde analizi sonuçları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. KTGÖ'nden Elde Edilen Madde Analizi Sonuçları

Madde No	Madde Toplam Korelasyonları
1	.48
2	.55
3	.49
4	.42
5	.41
6	.31
7	.28
8	.66
9	.53
10	.53
11	.24
12	.35
14	.40
15	.03
16	.25
17	.69
18	.46
19	.52
20	.21
21	.25
22	.20
23	.51
24	.56
25	.16

Üçüncü olarak test-tekrar test yöntemi uygulanmıştır. Ölçeğin kararlılık katsayısını bulmak amacıyla araştırma örnekleme araç iki hafta aryla iki kez uygulanmış ve Pearson korelasyon katsayısı .84 olarak bulunmuştur. KTGÖ'nin güvenirlilik katsayıları ölçeğin, üniversite öğrencilerinin kendini toparlama gücü düzeylerini ölçmek amacıyla güvenle kullanılabilirliğini göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

KTGÖ'nin geçerlik ve güvenirlilik çalışmalarından elde edilen bulgular, KTGÖ'nin üniversite öğrencilerinin kendini toparlama gücü düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla kullanılabilir-

ceğini göstermektedir. Bu çalışmalar sonucunda Türkçe'ye uyarlanan 24 maddelik ölçek, bireylerin uyumlarını güçlendiren olumlu bir kişilik özelliği (Wagnild ve Young, 1993) olarak tanımlanan kendini toparlama gücünün düzeyini belirlemektedir. Cevaplama sistemi her ifade için “ (7) Kesinlikle katılıyorum,, ve “ (1) Kesinlikle katılmıyorum,, arasında 7'li Likert ölçeği şeklindedir. Her bir maddenin puanları 1 ile 7 arasında değişmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 168'dir. Yüksek puan kendini toparlama gücü düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

KTGÖ'nin geçerliği, faktör analizi ve benzer ölçekler geçerliği ile belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçeğin çok boyutlu olduğu görülmüştür. Ölçeğin orijinalinde maddelerin iki faktörde toplandığı (Wagnild ve Young, 1993) bununla birlikte ölçeğin Rusçaya uyarlanması çalışmasında yedi faktörün ortaya çıktığı belirtilmiştir (Aroian ve diğerleri, 1997). Benzer ölçekler geçerliği çalışması sonucunda ölçeğin geçerli olduğu sonucuna varılmıştır. Bu iki geçerlik çalışmasından elde edilen sonuçlar, araştırma literatüründe önerilen ve kabul edilebilir aralıklar arasında bulunmaktadır (Büyüköztürk, 2002). KTGÖ'nin güvenirlilik çalışmaları sonuçlarına göre, Cronbach-alpha, madde toplam korelasyonu katsayıları ile test-tekrar test yöntemiyle elde edilen korelasyon katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak KTGÖ'nin 15. ve 25. maddelerinin madde toplam korelasyonlarının düşük çıkması, ölçeğin bu maddelerinin yanıtlayıcılar için yeteri kadar açık olmadığı biçiminde değerlendirilebilir.

Yapılan çalışmalar sonucu KTGÖ'nin geçerlik ve güvenirliliğine ilişkin anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır; ancak ölçeğin farklı yaş ve örneklemler üzerinde geçerlik ve güvenirlilik çalışmalarının yapılması faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Allen, L. R. ve Hurtes, K. (1999). Making an Impact. *Parks ve Recreation*, 34 (11).
- Aroian ve ark. (1997). Psychometric Evaluation of The Russian Language Version of The Resilience Scale. *Journal of Nursing Measurement*, 5 (2).
- Baldwin, A. L. , Baldwin, C. P., Kasser, T. , Zax, M. , Sameroff, A. ve Seifer, R. (1993). Contextual Risk and Resiliency During Late Adolescence. *Development and Psychopathology*, 5, 741-761.
- Beauvais, F. ve Oetting, E. R. (1999). *Drug Use, Resilience, and Myth of the Golden Child*. In M. D. Glantz ve J. L. Johnson (Eds.) Resilience And Development: Positive Life Adaptations (pp.101-107). New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers.
- Benard, B. (1996). *The Foundations of The Resiliency Paradigm*. Premier Issue.
- Bland, L. ve Sowa, C. (1994). An Overview of Resilience in Gifted Children. *Roeper Review*, 17 (2), 77-74.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cowen, E. L. (1998). Changing Concept of Prevention in Mental Health. *Journal of Mental Health*, v: 7, n: 5, 451-461.
- Garnezy, N. (1993). Children in Poverty: Resilience Despite Risk. *Pediatrics*, 56, 217-136.
- Gizir, C. A. (2004). *Academic Resilience : An Investigation of Protective Factors Contributing To The Academic Achievement of Eight Grade Students in Poverty*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hawkins, J. D. (1992). Risk and Protective Factors for Alcohol and Other Drug Problems in Adolescence and Early Adulthood: Implications for Substance Abuse Prevention. *Psychological Bulletin*, 112, 64-105.
- Howard, S. ve Johnson, B. (2000). What Makes The Difference? Children and Teachers Talk About Resilient Outcomes for Children "At Risk". *Educational Studies*, 26 (3), 321-339.
- Jew, C., Green, K. E. ve Kroger, J. (1999). Development and Validation of a Measure of Resiliency. *Measurement ve Evaluation in Counseling ve Development*, 32 (2), 75-90.
- Luthar, S. ve Zigler, E. (1992). Intelligence and Social Competence Among High-Risk Adolescents. *Development and Psychopathology*, 4, 287-299.
- Mangham, C., Mcgrath, P., Reid, G. ve Stewart, M. (1999). *Resiliency: Relevance to Health Promotion Detailed Analysis*. Dalhousie University: Atlantic Health Promotion Research Centre.
- Masten, A. S. (2001). Resilience Processes in Development. *American Psychologist*, 56 (3), 227-238.
- Masten, A. , Best, K. ve Garnezy, N. (1990). Resilience and Development: Contributions From the Study of Children Who Overcome Adversity. *Development and Psychopathology*, 2, 425-444.
- Öğülmüş, S. (2001). *Bir Kişilik Özelliği Olarak Yılmazlık*". I. Ulusal Çocuk ve Suç Sempozyumu: Nedenler ve Önleme Çalışmaları, Ankara (29-30 Mart).
- Özcan, B. (2004). *Anne - Babaları Boşanmış ve Anne-Babaları Birlikte Olan Lise Öğrencilerinin Yılmazlık Özellikleri ve Koruyucu Faktörler Açısından Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Rak, C. F. ve Patterson, L. E. (1996). Promoting Resilience in At-Risk Children. *Journal of Counseling ve Development*, 74 (4), 368-374.

Romano, J. L. ve Hage, S. M. (2000). Prevention, A Call to Action. *Counseling Psychologist*, 28 (6), 854- 856.

Rutter, M. (1987). Parental Mental Disorder as a Psychiatric Risk Factor. *American Psychiatric Association Annual Review*, 6, 647-663.

Silliman, B. (1994). Resiliency Research Review. *Conceptual ve Research Foundations*. (Elde edilme tarihi: 14 Eylül 2005). <http://www.cyfernet.org>

Tarter, R. E. ve Vanyukov, M. (1999). *Re-Visiting the Validity of the Construct of Resilience*. In M. D. Glantz ve J. L. Johnson (Eds.) *Resilience And Development: Positive Life Adaptations* New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers, 85-107.

Vance, E. ve Sanchez, H. (1998). *Creating a Service System That Builds Resiliency*. NC Department of Health and Human Services.

Vasquez, G. (2000). Resiliency: Juvenile Offenders Recognize Their Strengths to Change Their Lives. *Corrections Today*, 62 (3), 106-111.

Wagnild, G. ve Young, H. M. (1993). Development and Psychometric Evaluation of The Resilience Scale. *Journal of Nursing Measurement*, 1 (2).

Werner, E. (1994). Resilient Children. *Young Children*, 68-72.

Yeşilay, A. (1993). Genelleştirilmiş Özyeterlik Ölçeği, (Elde edilme tarihi: 24 Mart 2004).

www.ralfschwarzer.de/

SUMMARY

ADAPTATION OF RESILIENCE SCALE (RS) TO THE TURK CULTURE: IT'S RELIABILITY AND VALIDITY

Şerife Terzi*

Resilience is described in numerous ways in literature. For example, Allen ve Hurtes (1999) refers to it as "ability to cope with effectively and adjust and respond to the problems that an individual faces in everyday life". Garmezy (1993) as "functioning following adversity". Rutter (1987) as "individual variation in response to risk". Mangham, McGrath, Reid and Stewart (1998) as "the capability of individuals and systems (families, groups, communities) to cope successfully in the face of significant adversity or risk".

Resilience is often discussed in terms of risk and protective factors (Rutter, 1987; Hawkins, 1992; Garmezy, 1993; Baldwin, Baldwin, Kasser, Zax, Sameroff ve Seifer, 1993; Werner, 1994). Risk refers to variables whose presence lead directly to pathology or maladjustment (Rutter, 1987). Risk factors may be viewed as properties of the individual as well as the individual's family and environment. Protective factors refers to variables which serve to decrease the negative influences of being at-risk. It summarized protective variables under the heading of characteristics of the individula, supportive relationships within the family and supportive environments (Mangham, McGrath, Reid ve Stewart, 1998).

Resilience research focuses on the strenghts of individuals to overcome or cope with stressful situations. Numerous authors have identified characteristics of resilient individuals (Bland ve Sowa,

1994; Benard, 1996; Rak ve Patterson, 1996; Vance ve Sanchez, 1998; Jew, Green ve Kroger, 1999; Howard ve Johnson, 2000; Vazquez, 2000; Masten, 2000).

METHOD

The purpose of this study is to adapt "Resilience Scale" development by Wagnild and Young (1993) to Turkish by analyzing it's reliability and validity. Participants were 155 undergraduate students of four different departments located at the School of Education of Gazi University during the fall semester of 2005-2006.

The SPSS software program was used to analyze the data. The validity of the RS was tested by the principle component analysis of factor analysis procedures. The lower limit for factor weights was determined as .40. To test concurrent validity, correlations between scores on RS and "Generalized Self-Efficacy Scale" were calculated. In order to determine the reliability coefficients of the scale, Cronbach-alpha, item-total correlations and test-retest Pearson correlation coefficients were calculated.

RESULTS

Two methods were used to determine validity of the RS. First, factor analysis was conducted. Then, the concurrent validity of the RS was tested with the "Generalized Self-Efficacy Scale". In the factor analysis study, the shared variance of factors on each

* Öğr. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Anabilim Dalı, serife@gazi.edu.tr

variable ranged from .469 to .740. The eigenvalue of the RS revealed 7 factors with values greater than 1. The factors of the scale accounted for % 61.140 of the total variance. To test concurrent validity, correlations between scores on RS and Generalized Self-Efficacy Scale were calculated. There was a significant relationship between scores of the two scales ($r = .83$).

In order to calculate the reliability of the RS, cronbach-alpha, item-total correlations and test-retest methods were used. Cronbach-alpha coefficient for the scale was found .82. The items of the RS were examined in terms of the degree of their influence on the reliability of the scale. Also, the adjusted item-total correlations were examined. These values ranged from .16 to .69. For test-retest reliability the scale was administered to 155 undergraduate students twice in two weeks. The Pearson correlation coefficient was .84.

CONCLUSION

Based on the results of this study, it is safe to conclude that the RS possesses satisfactory psychometric properties as a measure of resilience for college students. The 24 item RS, measure resilience is considered a “positive personality characteristic that enhances individuals adaptation”. All the RS items are positively worded and responses are on a Likert scale ranging from 1 (disagree) to 7 (agree). Although the results of this study revealed sufficient psychometric properties for this sample, further studies with different samples and age groups must be done.